

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ВРШЕЊЕ НА УСЛУГИ
БРЗ ТРАНСФЕР НА ПАРИ

Се прогласува Законот за вршење на услуги брз трансфер на пари, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 19 ноември 2003 година.

Бр. 07-5815/1
19 ноември 2003 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Борис Трајковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
д-р **Љупчо Јордановски, с.р.**

ЗАКОН
ЗА ВРШЕЊЕ НА УСЛУГИ БРЗ ТРАНСФЕР
НА ПАРИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува начинот и условите за вршење на услуги брз трансфер на пари во Република Македонија.

Одредбите од овој закон не се однесуваат на банките кои од Народната банка на Република Македонија (во натамошниот текст: Народна банка) добиле посебна согласност за вршење на платен промет со странство.

Член 2

Одделни поими употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. „Брз трансфер на пари“ е електронски пренос на пари од едно физичко лице во една земја на друго физичко лице во друга земја во рок од 1 час од уплатата, независно дали преносот е од или кон Република Македонија, при што приливот и одливот се врши преку банка;

2. „Даватели на услуга брз трансфер на пари“ е трговско друштво регистрирано во Република Македонија кое од Народната банка добило дозвола за вршење брз трансфер на пари во согласност со овој закон;

3. „Субагент“ е трговско друштво регистрирано во Република Македонија со кое давателот на услугата брз трансфер на пари склучил договор за извршување на услугата брз трансфер на пари и

4. „Глобален систем за електронски трансфер на пари“ е правен субјект кој, врз основа на прописите на земјата во која е регистриран, врши електронски трансфер на пари и кој е функционален во најмалку 100 земји.

Член 3

Услуга брз трансфер на пари во Република Македонија можат да вршат даватели на услуга брз трансфер на пари во свое име и за своја сметка и субагенти во свое име, а за сметка на давателот на услуга брз трансфер на пари.

Член 4

Давателот на услуга брз трансфер на пари одговара за своите и за обврските на субагентите врз основа на извршен брз трансфер на пари.

Член 5

Правни лица кои немаат дозвола од Народната банка за вршење услуга брз трансфер на пари или немаат договор со давателот на услуга брз трансфер на пари за извршување на услугата брз трансфер на пари како субагент и физички лица кои не се вработени кај даватели на услуга брз трансфер на пари или кај субагенти, не смеат да вршат услуга брз трансфер на пари.

II. УСЛОВИ ЗА ВРШЕЊЕ УСЛУГА БРЗ ТРАНСФЕР НА ПАРИ

1. Даватели на услуга брз трансфер на пари

Член 6

Трговско друштво за да добие дозвола од гувернерот на Народната банка за вршење услуга брз трансфер на пари задолжително треба да ги исполнува следниве услови:

- 1) да е регистрирано во регистарот на трговски друштва за вршење помошни активности во финансиско посредување;
- 2) да располага со соодветен деловен простор, техничка опременост и информативен систем;
- 3) да обезбеди соодветна заштита и обезбедување на паричните средства, имотот и вработените;
- 4) да не е отворена стечајна или ликвидациона постапка;
- 5) против одговорното лице и вработените кои ќе ги извршуваат услугите на брз трансфер на пари да не е изречена мерка на безбедност забрана за вршење професија, дејност или должност и да не е изречена правосилна судска пресуда за кривично дело од областа на финансиите и
- 6) да има овластување во форма на договор од овластен глобален систем за електронски трансфер на пари.

Член 7

Трговските друштва за добивање дозвола за вршење на услуга брз трансфер на пари до Народната банка доставуваат писмено барање. Со барањето задолжително се доставуваат:

- 1) документи, односно информации со кои се потврдува исполнувањето на условите од член 6 на овој закон;

- 2) акти за начинот на работењето и програма за спречување на перење на пари;
- 3) доказ за добиен матичен и даночен број;
- 4) седиште на трговското друштво и адреса на местото каде што ќе ја врши услугата брз трансфер на пари;
- 5) потврда од надлежна институција дека нема намирени обврски врз основа на јавните давачки;
- 6) за трговските друштва кои работат подолго од шест месеци позитивно мислење за бонитет од Централниот регистар;
- 7) податоци за идентитетот (место и адреса на раѓање, место и адреса на живеење, единствен матичен број на граѓаните и број на лична карта), образованието и искуството на одговорното лице и на вработените во трговското друштво кои ќе ги извршуваат услугите на трансфер на пари;
- 8) потврда за престој и дозвола за работа во Република Македонија за странски физички лица кои ќе бидат одговорни лица во давателите на услуга брз трансфер на пари или ќе ги извршуваат услугите на брз трансфер на пари;
- 9) ревизорски извештаи за последните две години за овластениот глобален систем за електронски трансфер на пари изработен од меѓународна призната ревизорска куќа и
- 10) доказ дека глобалниот систем за електронски трансфер на пари со кој има склучено договор е правен субјект кој врши електронски трансфер на пари согласно со прописите во земјата во која е регистриран и дека е функционален во најмалку 100 земји.

Член 8

Народната банка со одлука поблиску ги пропишува условите од член 6 точки 2 и 3 на овој закон и процедурите од член 7 точка 2 на овој закон.

Народната банка со одлука ги пропишува видот и начинот на доставување на документацијата, информациите и податоците од член 7 на овој закон и постапката за нивно оценување и контрола.

Член 9

Барањето од член 7 на овој закон кое не ја содржи пропишаната документација, гувернерот на Народната банка го отфрла со решение.

По барањето од член 7 на овој закон гувернерот на Народната банка донесува решение за издавање на дозвола за вршење услуга брз трансфер на пари, или за одбивање на барањето, во рок од 30 дена од денот на поднесување на комплетното барање до Народната банка.

Гувернерот на Народната банка го одбива барањето од член 7 на овој закон доколку:

- 1) барањето содржи неточни или невистинити податоци;
- 2) трговското друштво не ги исполнува условите од член 6 на овој закон;
- 3) процедурите за работење не се во согласност со одлуката од член 8 став 1 на овој закон и
- 4) во постапката за оценување и контрола на документацијата, информациите и податоците утврди дека истите не се во согласност со одлуката од член 8 став 2 на овој закон.

Против решенијата од ставовите 1 и 2 на овој член може да се поднесе жалба во рок од денот на приемот на решението. По жалбата одлучува Советот на Народната банка, без учество на гувернерот и вицегувернерите на Народната банка.

Член 10

Дозволата за вршење услуга брз трансфер на пари од член 9 став 2 на овој закон задолжително содржи:

- 1) назив, седиште и адреса на давателот на услуга брз трансфер на пари;
- 2) адреса на просториите во кои ќе се извршува брзиот трансфер на пари;
- 3) податоци за одговорното лице на давателот на услуга брз трансфер на пари и
- 4) други податоци што ќе ги пропише Народната банка.

Член 11

Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен писмено да ја извести Народната банка за секоја промена во документацијата, информациите и податоците од член 7 точки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 и 10 на овој закон врз основа на кои е издадена дозволата за вршење услуги брз трансфер на пари.

2. Субагенти

Член 12

Трговското друштво, за да склучи договор со давателот на услуга брз трансфер на пари за вршење услуга брз трансфер на пари како субагент, задолжително треба:

- 1) да ги исполнува условите од член 6 точки 1 до 5 на овој закон;
- 2) да имаат акт за начинот на работењето и програма за спречување перење на пари;
- 3) да има доказ дека нема ненамирени обврски врз основа на јавните давачки и
- 4) да има потврда за престој и дозвола за работа во Република Македонија за странски физички лица кои ќе бидат одговорни лица или ќе ги извршуваат услугите на брз трансфер на пари.

Член 13

Давателот на услуги брз трансфер на пари не смее да склучи договор со трговски друштва кои не ги исполнуваат условите и не ги имаат документите од член 12 на овој закон за да врши услуга како субагент.

Член 14

Во договорот кој го склучува давателот на услуга брз трансфер на пари со субагентот задолжително се наведуваат податоците од член 7 точки 3, 4 и 7 на овој закон.

Субагентот е должен да го извести давателот на услуга брз трансфер на пари за секоја промена на условите од член 12 точки 1, 2 и 4 на овој закон и податоците од став 1 на овој член.

Давателот на услуги брз трансфер на пари е должен да го раскине договорот со субагент кој престанал да ги исполнува условите од член 12 на овој закон, или направил промени во однос на задолжителните податоци содржани во договорот.

3. Регистар на даватели на услуга брз трансфер на пари

Член 15

Народната банка води Регистар на даватели на услуга брз трансфер на пари.

Регистарот на даватели на услуга брз трансфер на пари содржи податоци и за субагентите со кои давателите на услуга брз трансфер на пари имаат склучено договори.

Гувернерот на Народната банка ги пропишува формата, содржината и начинот на водење на Регистарот на даватели на услуга брз трансфер на пари.

III. НАЧИН И УСЛОВИ ЗА ВРШЕЊЕ НА БРЗ ТРАНСФЕР НА ПАРИ

Член 16

Давателите на услуга брз трансфер на пари го вршат трансферот на пари исклучиво во просториите наведени во дозволата од член 10 точка 2 на овој закон, а субагентите исклучиво во просториите наведени во договорот од член 14 став 1 на овој закон.

Член 17

Услуга брз трансфер на пари согласно со одредбите на овој закон може да се врши само за домашни и странски физички лица.

Член 18

Приливот и одливот на средствата за брз трансфер на пари давателот на услугата брз трансфер на пари е должен да го врши преку посебна сметка отворена кај домашна банка овластена за платен промет со странство.

При отворањето на сметката од став 1 на овој член давателот на услуга брз трансфер на пари е должен на банката да и презентира и остави копија заверена кај нотар од дозволата за вршење услуга брз трансфер на пари издадена од Народната банка.

Член 19

Трансферот на пари задолжително се врши во ефективни странски пари кои се предмет на купопродажба на девизниот пазар во Република Македонија.

Член 20

Уплатите врз основа на брз трансфер на пари од Република Македонија не можат да надминат износ од 2.500 евра месечно по поединечно физичко лице, а исплатите врз основа на брз трансфер на пари во Република Македонија не можат да надминат износ од 5.000 евра дневно по поединечно физичко лице.

Давателите на услуга брз трансфер на пари и субагентите се должни да се придржуваат кон лимитите од став 1 на овој член.

Член 21

За секоја уплата и исплата на ефективни странски пари задолжително се издава писмен документ-потврда, согласно со стандардите на глобалниот систем за електронски трансфер на пари.

Народната банка дава согласност на формата и содржината на потврдата од став 1 на овој член.

Давателот на услуга брз трансфер на пари и субагентот се должни да водат единствена евиденција за секоја трансакција на брз трансфер на пари.

Народната банка го пропишува начинот на водење на евиденцијата од став 3 на овој член.

Член 22

Давателот на услуга брз трансфер на пари и субагентите наплатуваат провизија за услугата трансфер на ефективни странски пари исклучиво во денари, по утврдена тарифа.

Давателот на услуга брз трансфер на пари и субагентите се должни на видно место во просториите каде што се извршува брзиот трансфер на пари да ја истакнат тарифата од став 1 на овој член и лимитите од член 20 став 1 на овој закон.

IV. ИЗВЕСТУВАЊЕ

Член 23

Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен да ја извести Народната банка за:

1) склучување или раскинување на договорот за извршување на услуги брз трансфер на пари со поединечни субагенти;

2) сите промени кај субагентот на податоците од член 12 точки 1, 2 и 4 и член 14 став 1 на овој закон и

3) називот и седиштето на банката во која е отворена сметката од член 18 став 1 на овој закон.

Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен да го достави известувањето до Народната банка во рок од пет работни дена од денот кога е случено дејствието од став 1 на овој член.

Кон известувањето од став 1 точка 1 на овој член задолжително се приложува и примерок од договорот.

Член 24

Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен до Народната банка да доставува месечни извештаи за поединечните трансакции на трансфер на пари во рок од пет работни дена од истекот на извештајниот период, вклучувајќи податоци и за трансферот на пари извршен преку субагентите.

Гувернерот на Народната банка ги пропишува видот и начинот на доставување и содржината на извештаите од став 1 на овој член.

Член 25

За издавање и укинување на дозвола за вршење услуги брз трансфер на пари, како и за склучените договори со субагентите, Народната банка писмено го известува Министерството за финансии во рок од пет работни дена од денот на издавањето и укинувањето на дозволата, односно од денот на приемот на известувањата за склучени договори со субагентите.

Известувањето од став 1 на овој член содржи:

1) назив, седиште и адреса на давателот на услуга брз трансфер на пари и адреса на просториите во кои ќе се извршува услугата брз трансфер на пари;

- 2) податоци за одговорното лице на давателот на услуга брз трансфер на пари;
- 3) датум на издавање, односно укинување на дозволата на давателот на услуга брз трансфер на пари;
- 4) причини за укинување на дозволата на давателот на услуга брз трансфер на пари;
- 5) назив, седиште и адреса на субагентот и адреса на просториите во кои ќе се извршува услугата брз трансфер на пари;
- 6) податоци за одговорното лице на субагентот;
- 7) датум на склучување, односно раскинување на договорот со субагентот и
- 8) причини за раскинување на договорот со субагентот.

V. СМЕТКОВОДСТВО И РЕВИЗИЈА

Член 26

Давателот на услуга брз трансфер на пари и субагентите се должни да ги водат своите деловни книги уредно и ажурно. Деловните книги и финансиските извештаи за услугата брз трансфер на пари се водат издвоено од другите активности, а се составуваат во согласност со прописите за сметководството и сметководствените стандарди.

Давателот на услуга брз трансфер на пари е должен по добивањето на дозволата да определи друштво за ревизија за што ја известува Народната банка.

Финансиските извештаи и деловните книги ги проверува и оценува овластен ревизор и изготвува ревизорски извештај, во согласност со прописите за ревизија.

VI. ЗАШТИТА ОД ПЕРЕЊЕ ПАРИ

Член 27

Давателот на услуга брз трансфер на пари и субагентите се должни да изготват и да спроведуваат програма за спречување на перење пари и да постапуваат согласно со прописите кои го регулираат спречувањето на перење пари.

VII. НАДЗОР И МЕРКИ

Член 28

Надзорот над спроведување на овој закон и прописите донесени врз основа на него и на работењето на давателите на услуги брз трансфер на пари и субагентите ги врши Народната банка.

Член 29

Народната банка врши посреден и непосреден надзор над работењето на давателите на услуги брз трансфер на пари и над субагентите кои се запишани во Регистарот на даватели на услуги брз трансфер на пари кој го води Народната банка.

Член 30

Народната банка врши посреден надзор над работењето на давателите на услуги брз трансфер на пари, како и на субагентите врз основа на добиените извештаи согласно со одредбите од член 24 на овој закон.

Член 31

При непосреден надзор давателите на услуги брз трансфер на пари и субагентите се должни на овластеното лице да му овозможат непречено вршење на надзорот, увид во работењето и на негово барање да му ја стават на располагање целокупната потребна документација, информации и податоци.

Член 32

За преземените дејствија во постапката на надзорот овластеното лице на Народната банка составува записник.

Давателите на услуги брз трансфер на пари и субагентите имаат право да поднесат приговор на записникот за спроведениот надзор во рок од осум дена од денот на приемот на записникот до Народната банка.

Член 33

Спрема давателите на услуги брз трансфер на пари, како и субагентите за кои ќе се утврди дека не работат согласно со одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на него, Народната банка може да ги преземе следниве мерки:

- 1) да достави писмено предупредување или писмена препорака;
- 2) да издаде писмена наредба и да определи рок за усогласување на работењето и актите со одредбите на овој закон и прописите на Народната банка со кои се регулира вршењето на услуга брз трансфер на пари;
- 3) да наложи раскинување на договор со субагент и
- 4) да ја укине дозволата за давање на услуга брз трансфер на пари.

Член 34

Против решението на гувернерот на Народната банка со кое се изрекуваат мерките од член 33 точки 2, 3 и 4 на овој закон може да се поднесе жалба до Советот на Народната банка во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

По жалбата одлучува Советот на Народната банка, без учество на гувернерот и вицегувернерите на Народната банка.

Член 35

Инспекциски надзор над правни лица кои немаат дозвола за вршење брз трансфер на пари од Народната банка или немаат договор за вршење брз трансфер на пари како субагент и на даватели на услуга брз трансфер на пари, субагенти и физички лица кои вршат брз трансфер на пари надвор од просториите од член 16 на овој закон, врши Министерството за финансии - Државен девизен инспекторат.

Против правните лица од став 1 на овој член, Државниот девизен инспекторат донесува решение за забрана на вршење дејност и бара бришење од регистарот во кој се запишани.

Против решението од став 2 на овој член може да се поднесе жалба до Министерството за финансии во рок од осум дена од денот на приемот на решението.

Жалбата од став 3 на овој член не го одлага извршувањето на решението.

Државниот девизен инспекторат доколку има сознанија или при надзорот утврди дека даватели на услуга брз трансфер на пари, субагенти и физички лица вршат брз трансфер на пари надвор од просториите од член 16 на овој закон, е должен да ја извести Народната банка.

Народната банка доколку има сознанија дека одредени правни или физички лица кои не се регистрирани во регистарот од член 15 на овој закон вршат услуга брз трансфер на пари, е должна да го извести Министерството за финансии - Државен девизен инспекторат како надлежен надзорен орган.

VIII. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Кривични дела

Член 36

Одговорното лице во правното лице и физичкото лице од член 5 на овој закон за извршените услуги брз трансфер на пари ќе се казни со казна затвор од една до три години.

При определување на казната од став 1 на овој член од особено влијание е степенот на штетата која што е предизвикана со дејствието и бројот на оштетени субјекти.

Прекршоци

Член 37

Со парична казна од 250.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок давател на услуга брз трансфер на пари кој добил дозвола од гувернерот на Народната банка, ако:

1) не ја извести Народната банка за секоја промена во документите, односно информациите и податоците од член 11 на овој закон;

2) склучи договор со субагентот кој не ги исполнува условите од член 12 на овој закон (член 13);

3) во договорот со субагентот не ги наведе податоците од член 14 став 1 на овој закон;

4) не го раскине договорот со субагентот, кој престанал да ги исполнува условите од член 14 став 3 на овој закон;

5) врши услуга брз трансфер на пари спротивно на начинот и условите за вршење брз трансфер на пари (членови 16, 17, 18 став 1, 19, 20, 21 и 22);

6) не ја извести или ненавремено ја извести Народната банка и не приложи договор (член 23);

7) не доставува месечни извештаи до Народната банка (член 24);

8) не води сметководство и ревизија согласно со овој закон (член 26) и

9) не изготви и не спроведува програма за спречување на перење на пари и не постапува согласно со прописите кои го регулираат спречувањето на перење на пари (член 27).

Со парична казна од 40.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок и одговорното лице на давателот на услуга брз трансфер на пари за прекршок од став 1 на овој член.

Член 38

Со парична казна од 250.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок субагент, ако:

1) не го извести давателот на услуга брз трансфер на пари за секоја промена на условите од член 14 став 2 на овој закон;

2) врши услуга брз трансфер на пари спротивно на начинот и условите за вршење брз трансфер на пари (членови 16, 17, 19, 20, 21 и 22);

3) не води сметководство и ревизија согласно со овој закон (член 26) и

4) не изготви и не спроведува програма за спречување на перење на пари и не постапува согласно со прописите кои го регулираат спречувањето на перење на пари (член 27).

Со парична казна од 40.000 до 50.000 денари ќе се казни за прекршок и одговорното лице на субагентот за прекршок од став 1 на овој член.

IX. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 39

Народната банка ќе ги донесе подзаконските акти предвидени со овој закон во рок од 60 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 40

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија“.